

ทิศทางกำรส่งเสริมกำรออมในอนาคต ภำยใต้แนวคิต 3พ²

วันที่ 23 ธันวาคม 2567

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

นางสาวมนทิรำ เข็มทอง
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทุนและ
องค์การการเงินชุมชน

ทิศทางการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง
ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- พัฒนาผู้นำ กลุ่ม/องค์กร และเครือข่าย
- บูรณาการแผนเชิงพื้นที่
- บริหารจัดการข้อมูลเพื่อการพัฒนา
- ขจัดความยากจนและพัฒนาคน
- สร้างความมั่นคงทางอาหาร
- พัฒนาต่อยอดพื้นที่ต้นแบบ "โคก หนอง นา" ด้วย SP
- ยกระดับศูนย์เรียนรู้ชุมชน ศูนย์ผู้นำจิตอาสา
- บูรณาการการมีส่วนร่วมของเครือข่ายและภาคการพัฒนา (7ภาคี: รัฐ วิชาการ ศาสนา ประชาชน เอกชน ประชาสังคม สื่อสารมวลชน)

1 เสริมสร้าง
ความเข้มแข็ง
ของชุมชน

“ตำบลเข้มแข็ง
ตามหลัก
ปรัชญาของ
เศรษฐกิจ
พอเพียง”

2 ส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจ
ฐานราก
ให้มั่นคง

3 สร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่าย

- ส่งเสริมและพัฒนาทุนชุมชน
- ขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
- อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาผ้าไทย
- พัฒนาผู้ประกอบการ /ผลิตภัณฑ์ OTOP
- ส่งเสริมช่องทางการตลาดOTOP
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน เมืองสร้างสรรค์
- ขับเคลื่อนการดำเนินงาน บ.พระราชรัฐ ในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

เชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนของไทยกับต่างประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือ

4

พัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะ และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน

สร้างอุดมการณ์นักพัฒนา พัฒนา Mindset & Skillsets ส่งเสริมธรรมาภิบาลองค์กร ส่งเสริมค่านิยมองค์กร ปรับโครงสร้างองค์กร พัฒนารฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ (Big Data) สร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

ปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนของ “อาสาพัฒนาชุมชน”

หัวใจของงานพัฒนาชุมชน คือ “การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน”

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ผอ.สำนักพัฒนาทุนฯ

● **กลุ่มงานประสานแผน
และยุทธศาสตร์**

อัตรากำลัง 6 คน

● **กลุ่มงานส่งเสริม
และพัฒนาองค์การการเงินชุมชน**

อัตรากำลัง 6 คน

● **กลุ่มงานส่งเสริม
และพัฒนาทุนชุมชน**

อัตรากำลัง 6 คน

● **กลุ่มงาน
เสริมสร้างธรรมาภิบาลทุนชุมชน**

อัตรากำลัง 3 คน

● **กลุ่มงานพัฒนาทุนชุมชน
ตามแนวพระราชดำริ**

อัตรากำลัง 7 คน

*ปฏิบัติหน้าที่
ณ ส่วนงานพัฒนาชุมชนเขาศินซ้อนฯ
2 คน

รวมทั้งสิ้น 36 คน

ฝ่ายอำนวยการ
อัตรากำลัง 7 คน

ข้อมูล ณ วันที่ 21 ต.ค. 2567

อำนาจหน้าที่

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน เป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลาง ระดับสำนัก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2552 ซึ่งได้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2552 และมีคำสั่งกรมการพัฒนาชุมชน ที่ 820/2563 ลงวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2563 เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งการจัดโครงสร้างส่วนราชการและการแบ่งงานภายในกรมการพัฒนาชุมชน ให้สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

ภารกิจสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

เสริมสร้างและพัฒนาระบบทุนชุมชนและการบริหารจัดการทุนชุมชนและการแสวงหาแหล่งทุนและความร่วมมือในการพัฒนารูปแบบและวิธีการด้านการขยายกิจกรรมของชุมชน เพื่อพัฒนาระบบทุนชุมชนเพื่อที่จะพัฒนาทุนให้มีความมั่นคงผ่านกระบวนการจัดการโดยชุมชน

- ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท มาตรฐานการบริหารจัดการทุนชุมชน รูปแบบ และแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาระบบทุนชุมชนและการบริหารจัดการทุนชุมชน สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาทุนชุมชนและองค์การการเงินชุมชน
- ดำเนินการเกี่ยวกับการแสวงหาแหล่งทุนและความร่วมมือเกี่ยวกับการพัฒนา และการบริหารจัดการทุนชุมชนและองค์การการเงินชุมชน
- การพัฒนารูปแบบและวิธีการด้านการขยายกิจกรรมของชุมชนเพื่อพัฒนาระบบทุนชุมชน
- ประสานงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชนตามความรับผิดชอบของส่วนราชการ
- การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด กองทุนแม่ของแผ่นดิน โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE)
- การพัฒนาตามแนวพระราชดำริในการพัฒนาทุนชุมชน
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

- ▶ **34,178 กลุ่ม** (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2567)
- ▶ **เงินสะสมสะสม 31,740,627,473 บาท**
- ▶ **สมาชิก 4,208,333 คน**

มีการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

- สมาชิกกู้ยืม **1,032,718 คน** จำนวนเงิน **25,325 ล้านบาท**
- ลงทุนกิจกรรมของกลุ่ม จำนวน **809 แห่ง** ประกอบด้วย
  - ศูนย์สาธิตการตลาด **565 แห่ง**
  - โรงสีชุมชน **36 แห่ง**
  - บั๊มน้ำมัน **33 แห่ง**
  - ลานตากผลผลิต **21 แห่ง**
  - ยุ้งฉาง **20 แห่ง**
  - ศูนย์สาธิตการตลาดลอยฟ้า **13 แห่ง**
  - ธนาคารข้าว **46 แห่ง**
  - โรงน้ำดื่ม **21 แห่ง**
  - อื่น ๆ **46 กิจกรรม** เช่น กองทุนปุ๋ย กลุ่มทอผ้า รถไถให้เช่า ฯลฯ

โครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน (กข.คจ.)

- ▶ **29,225 หมู่บ้าน** (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2567)
- ▶ ปี 2567 ประชาชนที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ **50,000 คน**
- ▶ รายได้เพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรม **28,294,497 บาท**
- ▶ เงินทุน **9,031,384,339.44 บาท**
- ▶ **ครัวเรือนที่ได้รับเงินยืม 995,809 ครัวเรือน** เป็นเงินยืม **7,600,584,837 บาท**
- ▶ **เงินทุนที่ฝากธนาคาร จำนวน 1,060,294,300.44 บาท**
- ▶ **เงินทุนที่อยู่ระหว่างเร่งรัดติดตาม 2,410 กองทุน (70 จังหวัด)** เป็นเงิน **370,505,202 บาท**

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (ศจก.)

- **1,645 แห่ง**
- จัดตั้งปี 51 – 60 ➡ 924 แห่ง
- จัดตั้งปี 63 - 65 ➡ 321 แห่ง
- จัดตั้งปี 66 ➡ 400 แห่ง
- จัดตั้ง ศจก.ต้นแบบ ปี 67 ➡ 76 แห่ง
- ศูนย์จัดการกองทุนต้นแบบฯ สะสม **157 แห่ง**
- ครัวเรือนที่เข้าร่วม **128,040 ครัวเรือน**
- ลดหนี้ (ในและนอกระบบ) **76,081 ครัวเรือน** เป็นเงิน **938,003,566 บาท**
- ปลดหนี้ (ในและนอกระบบ) **6,274 ครัวเรือน** เป็นเงิน **183,762,114 บาท**
- ครัวเรือนที่ได้รับการปรับโครงสร้างหนี้ **81,806 ครัวเรือน**

(ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2567)

กองทุนแม่ของแผ่นดิน

25,888 หมู่บ้าน	ปี 2567	สะสม
▶ จัดตั้งหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน	921 มบ.	25,888 มบ.
▶ หมู่บ้านกองทุนแม่ฯดีเด่น ระดับจังหวัด	76 แห่ง	228 แห่ง
▶ หนุนเสริมสัมมาชีพชุมชนแก่เยาวชนกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ผ่านการบำบัด	760 คน	2,643 คน
▶ ฐานข้อมูลการดำเนินงาน ปี 2567		
▶ ยอดรวมเงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน	541,441,458 บาท แบ่งเป็น	
▶ ทุนศักดิ์สิทธิ์ จำนวน	199,864,000 บาท	
▶ ทุนศรัทธาและทุนปัญญา จำนวน	341,577,458 บาท	
▶ คณะกรรมการ	243,281 คน	
▶ ครัวเรือนสมาชิก	2,485,327 ครัวเรือน	

“หมู่บ้านป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยกองทุนแม่ของแผ่นดิน ตามนโยบายกระทรวงมหาดไทย”

- ▶ จัดตั้งกองทุนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด **48,618 หมู่บ้าน**
- ▶ จำนวนสมาชิก **2,245,825 คน**
- ▶ จำนวนเงินทุนศรัทธา **50,399,620 บาท**
- ▶ จำนวนเงินทุนปัญญา **5,010,934 บาท**
- ▶ จำนวนคณะกรรมการ **548,705 คน**

(ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2567)

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการรักษาพันธุกรรมพืชซึ่งเป็นทุนทางธรรมชาติ เพื่อรองรับสถานการณ์ ความเปลี่ยนแปลง และส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งทุน ที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อนำทุนที่มีอยู่ไปส่งเสริมการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้กับครอบครัว ส่งผลให้เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคง ชุมชนพึ่งตนเองได้

- ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน 11 แห่ง (อุบลราชธานี, อุดรธานี, นครราชสีมา, ลีลาปาง, พิษณุโลก, เพชรบุรี, นครศรีธรรมราช, นครนายก, สระบุรี, ยะลา และ ชลบุรี)
- วิทยาลัยการพัฒนาชุมชน 1 แห่ง
- ศูนย์สารภี (ศูนย์เรียนรู้ทุนชุมชน) 3 แห่ง ศูนย์สารภี (ศูนย์เรียนรู้ทุนชุมชน) เชียงใหม่ ศูนย์สารภี (ศูนย์เรียนรู้ทุนชุมชน) อุบลราชธานี และศูนย์สารภี (ศูนย์เรียนรู้ทุนชุมชน) สตูล
- ส่วนงานพัฒนาชุมชน ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 1 แห่ง

- กิจกรรมส่งเสริมการจัดทำแปลงอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในพื้นที่ ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” จำนวน 76 จังหวัด
- กิจกรรมจัดทำ QR Code ข้อมูลต้นไม้ในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” จำนวน 1,198 ชนิด

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพวิทยากรฐานเรียนรู้ด้านการทอดผ้าตามโครงการเสริมสมรรถนะวิทยากรงานศิลปาชีพตามแนวพระราชดำริ ณ จังหวัดฉะเชิงเทรา ระหว่างวันที่ 20 - 23 กุมภาพันธ์ 2567 (ทอดผ้าปิดและการย้อมสีธรรมชาติ)
- กิจกรรมการส่งเสริมอาชีพจักสาน ให้แก่หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษา การพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามโครงการเสริมสมรรถนะวิทยากรงานศิลปาชีพตามแนวพระราชดำริในพื้นที่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ระหว่างวันที่ 8-10 กรกฎาคม 2567

โครงการฯ : ๑๐ ปฏิบัติบูชา “สืบสาน รักษา ต่อยอด” เพื่อพัฒนาชุมชน

- เป็นการเกิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณแก่ปวงชนชาวไทย และสนองพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ท้าวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการ “สืบสาน รักษา ต่อยอด” แนวพระราชดำริฯ

- ปัจจุบัน มีหมู่บ้านต้นแบบการน้อมนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ จำนวน 72 หมู่บ้าน

★ เป้าหมาย :

เชิดชูเกียรติหมู่บ้านในการพัฒนามตามแนวพระราชดำริฯ เป็นต้นแบบในการขยายผลศาสตร์พระราชานในระดับพื้นที่

พื้นที่ดำเนินงาน

- 1) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี
- 2) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา
- 3) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่
- 4) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครราชสีมา
- 5) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี
- 6) ศูนย์ศึกษาพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร
- 7) โครงการพัฒนาหมู่บ้านอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร-นครพนม
- 8) ศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง
- 9) โครงการพัฒนาคลองจั่น (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงานภารกิจสำคัญ ที่อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนเน้นย้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เรื่องที่ 9 กองทุนชุมชน

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

เพิ่มจำนวนสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

จำนวน 945,923 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ของจำนวนเป้าหมายที่ต้องเพิ่มจำนวนสมาชิกในปี 2567
(จำนวน 945,922 คน)

ผลรวมเงินสัจจะออมทรัพย์
594,553,758 บาท

จำนวนสมาชิกที่มาจากการจัดตั้งกลุ่ม
66,257 คน

เงินสัจจะที่มาจากการจัดตั้งกลุ่ม
36,107,294 บาท

จำนวนสมาชิกที่มาจากการเพิ่มสมาชิก
879,666 คน

เงินสัจจะที่มาจากการเพิ่มสมาชิก
558,446,464 บาท

*ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

- ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
ในหมู่บ้านโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน
(กข.คจ.) ระดับที่ 3 (ผลงานดี)

จำนวน 2,463 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 141.10

จำนวนสมาชิกที่มาจากการจัดตั้งกลุ่ม

66,257 คน

เงินสะสมที่มาจากการจัดตั้งกลุ่ม

36,107,294 บาท

ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในหมู่บ้านโครงการ
แก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ที่มีผลการประเมินระดับที่ 3
(ผลงานดี) จำนวน 2,463 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 141.10
ของจำนวนเป้าหมายที่ต้องจัดตั้งในปี 2567 (จำนวน 1,708 กลุ่ม)

*ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

จำนวนครัวเรือนเป้าหมายที่สามารถลดหนี้/
ปลดหนี้ได้ด้วยกระบวนการบริหารจัดการหนี้
ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนและการมี
รายได้เพิ่มขึ้นจากกิจกรรม
“สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

12,000 คน
ตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายได้รับการสนับสนุน
การประกอบอาชีพ กิจกรรมศูนย์จัดการกองทุน
ชุมชนบริหารจัดการหนี้
“สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
จำนวน 12,000คน

12,000 คน
ตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกระบวนการ
บริหารจัดการหนี้โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
มีรายได้เพิ่มขึ้นและสามารถลดหนี้หรือปลดหนี้ได้

ฐานข้อมูลกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและกิจกรรมเครือข่ายฯ

“กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต”

จำนวนกลุ่ม 34,178 กลุ่ม

จำนวนสมาชิก 4,208,333 คน

เงินสั่งจะสะสม 31,740 ล้านบาท

สมาชิกกู้ยืมเงิน 1,032,718 คน

จำนวนเงินที่สมาชิกกู้ยืม 25,326,550,568.49 บาท

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

ข้อมูลโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ปี พ.ศ. 2567

จำนวนหมู่บ้าน 29,225 หมู่บ้าน

ระดับ 3 : ผลงานดี	ระดับ 2 : ปานกลาง	ระดับ 1 : ปรับปรุง
15,558 หมู่บ้าน	10,151 หมู่บ้าน	3,516 หมู่บ้าน

จำนวนเงินทุน 9,031,384,339.44 บาท

จำนวนเงินที่ครัวเรือนเป้าหมายมี 7,600,584,837 บาท

จำนวนเงินทุนที่ฝากธนาคาร 1,060,294,300.44 บาท

จำนวนครัวเรือนที่ได้รับเงินยืม 995,809 ครัวเรือน

อาชีพที่ครัวเรือนมีเงิน

อุตสาหกรรมครัวเรือน 15,055 ครัวเรือน

ค้าขาย 41,523 ครัวเรือน

งานช่าง 40,868 ครัวเรือน

เกษตรกรรม 867,843 ครัวเรือน

อาชีพอื่น ๆ 30,520 ครัวเรือน

*ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

การแก้ไขปัญหานี้สินค้าครัวเรือน โดย ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

❖ ผลสัมฤทธิ์การแก้หนี้ภาคครัวเรือน 2560-2567

ปัจจุบันมีศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (พ.ศ. 2567)

จำนวน 1,645 แห่ง (76 จังหวัด 878 อำเภอ)

- จัดตั้งปี 2551 – 2560 → 924 แห่ง
- จัดตั้งปี 2563 → 107 แห่ง (76 จังหวัด)
- จัดตั้งปี 2564 → 107 แห่ง
(10 จังหวัดยากจนซ้ำซาก)
- จัดตั้งปี 2565 → 107 แห่ง (76 จังหวัด)
- จัดตั้งปี 2566 → 400 แห่ง (76 จังหวัด)

สนับสนุน/ส่งเสริมให้เป็น
ศูนย์จัดการกองทุนต้นแบบ
ด้านการบริหารจัดการหนี้

จำนวน 157 แห่ง (76 จังหวัด)

- ส่งเสริมปี 2561 18 แห่ง
- ส่งเสริมปี 2562 18 แห่ง
- ส่งเสริมปี 2564 18 แห่ง
- ส่งเสริมปี 2565 27 แห่ง
- ส่งเสริมปี 2567 76 แห่ง

□ มีประชาชนเป้าหมาย ซึ่งเป็นตัวแทนครัวเรือนเป้าหมาย จำนวน 12,000 คน ได้รับประโยชน์ ดังนี้

- > 1. ได้รับความรู้และการพัฒนาทักษะทางการเงิน การวางแผนทางการเงิน เทคนิคแนวทางการบริหาร การจัดการหนี้ของตนเองและครัวเรือน สามารถนำความรู้ไปวางแผนการบริหารจัดการหนี้ของตนเองและครัวเรือนได้
- > 2. ได้เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ตามกระบวนการ 6 ขั้นตอน คือ 1) สำรองข้อมูลภาวะหนี้สินครัวเรือน 2) วิเคราะห์ข้อมูลและจัดประเภทลูกหนี้ 3) ประชุมหารือ เสร็จจา เพื่อหา กองทุนรับผิดชอบหนี้ 4) ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามวิธีที่เหมาะสม 5) วางแผนการบริหารจัดการหนี้ โดยการได้รับการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย 6) ติดตามประเมินผลครัวเรือนเป้าหมาย
- > 3. ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับบริบทของครัวเรือน เพื่อสร้าง รายได้เสริม

ผลสัมฤทธิ์การแก้หนี้ภาคครัวเรือน 2560-2567

☞ มีครัวเรือน (ตัวแทน ครร.) ที่ได้รับประโยชน์ 128,040 ครัวเรือน (จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ตั้งแต่ 2560 - 2567)

☞ ตั้งแต่ปี 2560 – 2567 มีครัวเรือนที่ได้รับการปรับโครงสร้างหนี้ จำนวน 81,806 ครร. สามารถลดหนี้/ปลดหนี้ได้ เป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 1,121,765,680 บาท ดังนี้

- ** ลดหนี้ (ทั้งในและนอกระบบ) จำนวน 76,081 ครัวเรือน เป็นจำนวนเงิน 938,003,566 บาท
- ** ปลดหนี้ (ทั้งในและนอกระบบ) จำนวน 6,274 ครัวเรือน เป็นจำนวนเงิน 183,762,114 บาท

ผลการดำเนินงาน ปี 2567

- มีตัวแทนครัวเรือนที่มีหนี้สินเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 12,000 คน
- ครัวเรือนที่ได้รับการปรับโครงสร้างหนี้สำเร็จ จำนวน 11,955 คน
- สามารถลดหนี้/ปลดหนี้ เป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 102,490,261 บาท ดังนี้
  - ** ลดหนี้ (ทั้งในและนอกระบบ) จำนวน 11,873 ครัวเรือน เป็นจำนวนเงิน 90,379,417 บาท
  - ** ปลดหนี้ (ทั้งในและนอกระบบ) จำนวน 501 ครัวเรือน เป็นจำนวนเงิน 5,611,346 บาท
- ประชาชนเป้าหมายทั้งหมด จำนวน 12,000 คน ได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้เพิ่ม ลดรายจ่าย รวม 661 กลุ่มอาชีพ แบ่งเป็น
  - การต่อยอดอาชีพเดิม จำนวน 5,205 คน
  - การสร้างอาชีพใหม่ จำนวน 6,795 คน
  - และมีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพ เป็นเงินรวมทั้งสิ้น 51,415,015 บาท

กองทุน ใจดี ของแผ่นดิน

ผลการตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินที่จัดตั้งระหว่าง
ปี 2547 – 2567 จำนวน 24,967 กองทุน (อีก 1,021 เป็น มบ.ต้นกล้า)

หมู่บ้าน กองทุนแม่ ระดับ	A	หมู่บ้าน กองทุนแม่ ระดับ	B	หมู่บ้าน กองทุนแม่ ระดับ	C
หมู่บ้าน	5,845	หมู่บ้าน	16,202	หมู่บ้าน	2,920

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้พระราชทาน พระราชทรัพย์ส่วน
พระองค์ ในปี พ.ศ. 2546 เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับประชาชนอย่างยั่งยืนโดย
จัดสรร “เงินขวัญถุงพระราชทาน” สำหรับจัดตั้งกองทุนแม่ของแผ่นดิน กองทุนละ 8,000 บาท

กระทรวงมหาดไทยมอบหมายกรมการพัฒนาชุมชน ให้รับผิดชอบดำเนินงานเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนแม่
ของแผ่นดิน เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 โดยมีเป้าหมาย คือ “การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้ได้ผลอย่าง
ยั่งยืนด้วยพลังสามัคคีของชาวบ้าน ให้พึ่งพาตนเองบนพื้นฐานของทุนทางสังคมที่มีอยู่และต่อยอดไปสู่การแก้ไขปัญห
ที่ยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

สรุปผลการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ 2567

แนวทางการดำเนินงานและขับเคลื่อนในปีงบประมาณ 2568

- 1) มีหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 24,967 หมู่บ้าน
- 2) จัดตั้งหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 921 หมู่บ้าน
- 3) หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินดีเด่น ระดับจังหวัด จำนวน 76 แห่ง
รวมสะสมทั้งสิ้น 228 แห่ง
- 4) หนุนเสริมสัมมาชีพชุมชนแก่เยาวชนกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ผ่านการบำบัด
จำนวน 760 คน รวมสะสมทั้งสิ้น 2,643 คน
- 5) ยอดรวมเงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 541,441,458 บาท แบ่งเป็น
  - ทุนศักดิ์สิทธิ์ จำนวน 199,864,000 บาท
  - ทุนศรัทธาและทุนปัญญา จำนวน 341,577,458 บาท
- 6) คณะกรรมการ จำนวน 243,281 คน
- 7) ครุวัเรียนสมาชิก จำนวน 2,485,327 ครุวัเรียน

- 1) สร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านแพร่ระบ
ยาเสพติด โดยกองทุนแม่ของแผ่นดิน
- 2) ขยายผลการจัดตั้งหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ให้เป็นพลัง
แผ่นดินเอาชนะยาเสพติด
- 3) สร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน
โดยกองทุนแม่ของแผ่นดิน
- 4) เสริมสร้างเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน ให้มีความเข้มแข็งขับเคลื่อน
กิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การรณรงค์สร้างการรับรู้
สร้างการยอมรับในการคืนคนดีสู่สังคมและหนุนเสริมอาชีพแก่กลุ่มเสี่ยง
และผู้ผ่านการบำบัด

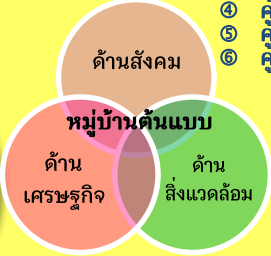
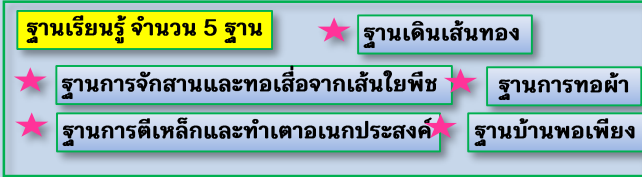
“ส่วนงานพัฒนาชุมชน” ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาชุมชนเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต.เขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา

● การพัฒนาฐานเรียนรู้ การส่งเสริมงานศิลปาชีพตามแนวพระราชดำริ ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์และตรงตามความต้องการของตลาด รวมทั้งสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้านงานศิลปาชีพให้ชุมชน ประชาชนทั่วไป เพื่อสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน

๙ ; ๑๐ ปฏิบัติบูชา “สืบสาน รักษา ต่อยอด” เพื่อพัฒนาชุมชน

● ส่งเสริมสนับสนุนหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาชุมชนอันเนื่องมาจากพระราชดำรินำร่องนำแนวพระราชดำริฯ ไปใช้และเป็นตัวอย่างในการขยายผลสำเร็จไปยังหมู่บ้านอื่น ๆ

- ① ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ จ.จันทบุรี
- ② ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ จ.ฉะเชิงเทรา
- ③ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ จ.เชียงใหม่
- ④ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอสงฯ จ.นราธิวาส
- ⑤ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ จังหวัดเพชรบุรี
- ⑥ ศูนย์ศึกษาพัฒนาภูพานฯ จ.สกลนคร

โครงการสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

๓ กรอบการดำเนินงาน ๘ กิจกรรมของ อพ.สธ.

ตัวอย่างการจัดทำรายละเอียดต้นไม้

การส่งเสริมทุนชุมชน ตามภารกิจของสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

กองทุนแม่ของแผ่นดิน

การป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติด
โดยกองทุนแม่ของแผ่นดิน

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ส่งเสริมการออมเงิน

- โรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- กิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เช่น ศูนย์สาธิตการตลาด ปั้นน้ำมันชุมชน โรงน้ำดื่มฯ
- ส่งเสริมความรู้ทักษะทางการเงิน

โครงการแก้ไขปัญหา
ความยากจน (กข.คจ.)

แหล่งทุนสนับสนุนการ
ประกอบอาชีพแก่ครัวเรือน
ยากจน

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

- บูรณาการข้อมูลกองทุนชุมชน
และบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน
- ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
  - ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
  - พัฒนาศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้

พัฒนาทุนชุมชนตามแนว
พระราชดำริ

- โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
- 9 ; 10 ปฏิบัติบูชา “สืบสาน รักษา ต่อยอด” เพื่อพัฒนาชุมชน
- โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา เขาคินเขื่อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ทิศทางกำกับการขับเคลื่อนงานชุมชน ประจำปี 2568

พื้นที่เป้าหมาย
74,506 หมู่บ้าน

- หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 25,888 หมู่บ้าน
- หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 1,078 หมู่บ้าน
- หมู่บ้านป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 4 พัฒนาเป็นหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 47,540 หมู่บ้าน

- ประชาชนมีสภาวะทางการเงิน มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นสูง
- กองทุนชุมชนมีธรรมาภิบาล

วิทยาลัยเทคนิคการพัฒนารัฐวิสาหกิจ
กรมการพัฒนาชุมชน

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทิศทางการส่งเสริมการออมในอนาคต...

- เป้าหมาย**
- ✓ เพิ่มสมาชิกกลุ่มเดิม
  - ✓ เพิ่มการจัดตั้งกลุ่มใหม่
  - ✓ เพิ่มเงินออม

แนวคิด

- 💡 พึ่งตนเอง
- 💡 พึ่งกันเอง
- 💡 พึ่งเครือข่าย

การพัฒนา

- 🎯 พัฒนาและยกระดับโรงเรียนและหลักสูตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน และกันต่อสถานการณ์
- 🎯 พัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้มีธรรมาภิบาล
- 🎯 พัฒนาคุณภาพชีวิต ยกระดับเศรษฐกิจฐานราก (ส่งเสริมการออม การลงทุน การประกอบอาชีพ)

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) แหล่งทุนธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

1

การส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

- ปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. : ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
- กำหนดมาตรการเชิงรุก : เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความเสียหายเกี่ยวกับเงินทุนโครงการ กข.คจ.
- พัฒนากลไกการขับเคลื่อนโครงการ กข.คจ. : พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านให้มีการบริหารจัดการโครงการ กข.คจ. ตามหลักธรรมาภิบาล

2

การส่งเสริมเข้าถึงแหล่งทุนและพัฒนาอาชีพ

- ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนในการประกอบอาชีพ : โครงการ กข.คจ. เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพสำหรับผู้มีรายได้น้อย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
- ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ : พัฒนาศักยภาพครัวเรือนเป้าหมายให้มีทักษะอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น

ดำเนินการพัฒนาตามแนวคิด 4พ

กลุ่มเป้าหมาย :
1. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน 76 จังหวัด
2. คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน 1,645 แห่ง
3. คริวเรือนเป้าหมาย จากศูนย์จัดการกองทุนชุมชน 12,000 คน

- ความรู้เบื้องต้นทางการเงิน
- เสริมทักษะการสร้างวินัยทางการเงิน
- การออม
- ผลักจูงสำนึก/ตระหนักรับผิดชอบการเป็นลูกหนี้ที่ดี
- น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้เป็นวิถีชีวิต

พ 1
พัฒนา
คริวเรือน
เป้าหมาย

พ 2
พัฒนา
คณะกรรมการ

- ให้ความรู้ เพื่อพูนทักษะ
- บูรณาการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้
- พร้อมเปิดใจรับกระบวนการปรับโครงสร้างหนี้

พ 4
พัฒนาทักษะ
อาชีพคริวเรือน
เป้าหมาย

- สร้างงาน
- สร้างอาชีพ
- เพิ่มรายได้

พ 3
พัฒนา
เจ้าหน้าที่
พัฒนาชุมชน

- ผู้ประสานงานและบูรณาการ
- วิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ทางการเงิน
- ที่ปรึกษาด้านการบริหารจัดการหนี้
- ส่งเสริม สนับสนุน

ทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ ประจำปี 2568

การพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ

ศูนย์เรียนรู้การน้อมนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้

01

ศูนย์เรียนรู้แนวพระราชดำริในหมู่บ้านต้นแบบ 9;10 ปฏิบัติบูชา "สืบสาน รักษา ต่อยอด" เพื่อพัฒนาชุมชน

72 แห่ง

แหล่งเรียนรู้แนวพระราชดำริน้อมนำความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำรินำมาประยุกต์ใช้ในหมู่บ้านจนเป็นผลสำเร็จ

02

แหล่งเรียนรู้ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

92 แห่ง

พื้นที่สนองพระราชดำริ 16 แห่ง ประกอบด้วย ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน 77 แห่ง วิทยาลัยการพัฒนารัฐบาล 3 แห่ง และส่วนงานพัฒนาชุมชนในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคิชฌกูฏอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และจังหวัด 76 จังหวัด มีแหล่งเรียนรู้โดยรวบรวมองค์ความรู้ด้านการปลูก รักษา ขยายพันธุ์ และการใช้ประโยชน์จากพืช

03

ฐานการเรียนรู้งานศิลปาชีพ

5 ฐาน

ส่วนงานพัฒนาชุมชนในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคิชฌกูฏอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีฐานการเรียนรู้งานศิลปาชีพจำนวน 5 ฐาน ประกอบด้วย ฐานการทอผ้า ฐานการจักสานและทอเสื่อจากเส้นใยพืช ฐานการตีเหล็ก ฐานเดินเส้นทอง และฐานบ้านพอเพียง ที่เป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านอาชีพ และให้บริการฝึกทักษะด้านอาชีพ ให้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้

๓ ครอบคลุมการดำเนินงาน ๘ กิจกรรมของ อพ.สธ.

กรมการพัฒนาชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย :

- 1) หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ได้รับเงินขวัญถุงพระราชทาน (ทุนศักดิ์สิทธิ์) จำนวน 25,888 หมู่บ้าน
- 2) หมู่บ้านเตรียมความพร้อมหมู่บ้านแพรระบาดยาเสพติดพัฒนาสู่หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 200 หมู่บ้าน
- 3) หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ปี พ.ศ.2568 จำนวน 878 หมู่บ้าน
- 4) หมู่บ้านป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยกองทุนแม่ของแผ่นดิน ตามนโยบายกระทรวงมหาดไทย จำนวน 47,540 หมู่บ้าน พัฒนาเป็นหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน

1

ส่งเสริมการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

2

สร้างและพัฒนากลไกเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเป็นระบบ

3

ร่วมกับเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินสอดส่องดูแลหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน และกลุ่มเสี่ยง

4

จัดหาเงินทุนศรัทธาและทุนปัญญาเพื่อจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

5

พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการฯ เพื่อเตรียมความพร้อมและยกระดับเป็นหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน

6

สร้างเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยกองทุนแม่ของแผ่นดิน

7

บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการฟื้นฟูและช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด

การขับเคลื่อนการหมู่บ้านชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและแก้ไขปัญหามลพิษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

เป้าหมายดำเนินการ 74,506 หมู่บ้าน		ต.ค. พ.ย. ธ.ค. ปี 2567	ม.ค. ก.พ. มี.ค. ปี 2568	เม.ย. พ.ค. มิ.ย. ปี 2568	ก.ค. ส.ค. ก.ย.
กรม	สร้าง	พัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน (25,888 มบ.) หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน (878 มบ.) หมู่บ้านแพร่ระบาดฯ (200 มบ.) >> (26,966 หมู่บ้าน) เป็นหมู่บ้านชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและแก้ไขปัญหามลพิษ			
	เสริม	จัดทำแนวทาง/วิธีการ/ขั้นตอน สนับสนุนจังหวัด	ประเมินหมู่บ้านป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ สู่การเป็นหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน (47,540 หมู่บ้าน)		
	สทอ./ศพช.	➡	ติดตามสนับสนุนขับเคลื่อนการดำเนินงาน		
จังหวัด/ อำเภอ	พัฒนา	จัดทำแผนขับเคลื่อน	เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน		
	หมู่บ้าน	จัดทำฐานข้อมูล	ขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดิน	พัฒนาชุมชนตามแนวพระราชดำริ	
	กองทุนแม่ ของแผ่นดิน		สร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจฐานราก	ส่งเสริมการออม	
			ส่งเสริมการออม	แก้หนี้ครัวเรือน	แหล่งทุนสร้างอาชีพเพิ่มรายได้
		พัฒนาหมู่บ้านป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ สู่การเป็นหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน (47,540 หมู่บ้าน)			
		ติดตามสนับสนุน/รายงานผล			
ภาคประชาชน	กองทุนชุมชน	กองทุนแม่ของแผ่นดิน / เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน		ดำเนินกิจกรรมกองทุนแม่ของแผ่นดิน	
	<ul style="list-style-type: none"> กองทุนแม่ของแผ่นดิน กลุ่มออมทรัพย์ฯ กข.คจ. ส.ก. ศูนย์จัดการฯ 			พัฒนาหมู่บ้านป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษฯ สู่การเป็นหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน	
		กองทุนชุมชน		ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและแก้ไขปัญหามลพิษ	

กระบวนการขับเคลื่อนหมู่บ้านชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก และแก้ไขปัญหาเสพติด

สำรวจ/จัดทำฐานข้อมูลทุกชุมชนทุกระดับ

- ระดับกรม
- ระดับจังหวัด
- ระดับอำเภอ

สำรวจ/
จัดทำฐาน
ข้อมูล

จัดประเภทชุมชน

วิเคราะห์
ข้อมูล

- กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- กข.คจ.
- กทบ.
- กองทุนแม่ของแผ่นดิน
- กองทุนหมู่บ้านป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดฯ
- ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- อื่นๆ

ติดตาม/สนับสนุนทุกระดับ

- ระดับกรม
- ระดับจังหวัด
- ระดับอำเภอ

ติดตาม
สนับสนุน

รายงานผลการดำเนินงาน

- ระดับกรม
- ระดับจังหวัด

จัดทำแผน
ขับเคลื่อน

จัดทำแผนขับเคลื่อนการดำเนินงาน

- ส่งเสริมการออม
- แก้ไขปัญหานี้สินครัวเรือน
- สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้
- พัฒนาหมู่บ้านป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดฯ เป็นหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน

ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผน

- ส่งเสริมการออม
- แก้ไขปัญหานี้สินครัวเรือน
- สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้
- พัฒนาหมู่บ้านป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดฯ เป็นหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน

ขับเคลื่อน
การดำเนินงาน
ตามแผน

หมู่บ้าน
ชุมชน
ขับเคลื่อน
เศรษฐกิจฐานราก
และแก้ไขปัญหายา
เสพติด

แผนการขับเคลื่อนหมู่บ้านทุนชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและแก้ไขปัญหายาเสพติด

กำหนดกรอบ/รูปแบบการดำเนินงาน

- กรมฯ กำหนดกรอบ และรูปแบบการดำเนินงาน
- กรมฯ กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ/แนวทาง/ ขั้นตอนการดำเนินงาน แจ้งจังหวัด

มอบแนวทางการดำเนินงาน

- กรมฯ สร้างความรู้ ความเข้าใจแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
- จังหวัด/อำเภอจัดทำแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด
- จังหวัด/อำเภอ สํารวจจัดทำฐานข้อมูลหมู่บ้านเป้าหมาย

ขับเคลื่อนการดำเนินงาน

- จังหวัด/อำเภอ ขับเคลื่อนการดำเนินงานหมู่บ้านทุนชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและแก้ปัญหายาเสพติด
- จังหวัดรายงานผลการดำเนินงานให้กรมฯ เดือนละ ๑ ครั้ง โดยเริ่มจากเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗ ถึงเดือน กันยายน
- กรมฯ ติดตาม สนับสนุนการเนิมนงานจังหวัด
- จังหวัด ติดตาม สนับสนุนการเนิมนงานอำเภอ

การขับเคลื่อนงานทุนชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ต.ค. 67 – ก.ย. 68)

เสริมสร้างความเข้มแข็งของทุนชุมชน

สร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจฐานราก

งบประมาณรวม

257,602,100 บาท

เป้าหมาย

- กองทุนชุมชน มีธรรมาภิบาล
- ประชาชนมีสุขภาพการเงิน มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสังคมเป็นสุข

ขับเคลื่อนงาน กองทุนแม่ของแผ่นดิน

พัฒนาทุนชุมชนตาม แนวพระราชดำริ

ส่งเสริมการออมฯ

เสริมสร้างศักยภาพกองทุนชุมชนเพื่อการเข้าถึง แหล่งทุนของประชาชนในชุมชน

งบประมาณรวม
38,492,300 บาท

งบประมาณรวม
11,461,200 บาท

งบประมาณรวม
34,086,500 บาท

ส่วนกลาง งบประมาณรวม **110,073,500 บาท**

- ส่วนกลาง**
- กิจกรรมที่ 2 ส่งเสริมการจัดตั้งหมู่บ้านต้นกล้า กองทุนแม่ของแผ่นดิน
งบประมาณ 7,463,000 บาท
  - กิจกรรมที่ 3 เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินชุมชน เสริมความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชน คู่มือเป็นพื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติด
  - พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการเครือข่าย กองทุนแม่ของแผ่นดิน (สทอ.)
งบประมาณ 7,463,000 บาท
  - มกราคมต้นต่อต้านยาเสพติดโลก (26 มิถุนายน)
ประจำปี 2568 ระดับกรม (สทอ.)
งบประมาณ 7,463,000 บาท
- ส่วนภูมิภาค**
- กิจกรรมที่ 1 เตรียมความพร้อมหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบหมู่บ้านต้นกล้า กองทุนแม่ของแผ่นดิน (อ่าเนอ)
งบประมาณ 6,200,000 บาท
  - กิจกรรมที่ 2 ส่งเสริมการจัดตั้งหมู่บ้านต้นกล้า กองทุนแม่ของแผ่นดิน
  - พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการหมู่บ้านต้นกล้า กองทุนแม่ของแผ่นดิน (อ่าเนอ)
งบประมาณ 5,794,800 บาท
  - ศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกองทุนแม่ของแผ่นดินต้นแบบ (อ่าเนอ) งบประมาณ 7,463,000 บาท
  - กิจกรรมที่ 3 เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินชุมชน เสริมความเข้มแข็ง (จังหวัด) งบประมาณ 15,808,000 บาท
  - มกราคมต้นต่อต้านยาเสพติดโลก (26 มิถุนายน) ประจำปี 2568 ระดับจังหวัด (จังหวัด)
งบประมาณ 1,862,000 บาท

- ส่วนกลาง**
- กิจกรรม ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทุนธรรมชาติ
  - เสริมสมรรถนะวิทยากรงานศิลปชีพตามแนวพระราชดำริ (สทอ.) งบประมาณ 70,000 บาท
  - กิจกรรมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
  - ประชุมเชิงปฏิบัติการการไปโปรแกรมสำรวจข้อมูล พันธุกรรมพืช (สทอ.) งบประมาณ 121,200 บาท
  - ดำเนินงานที่ปกปิดกิจกรรมและเก็บรวบรวม พันธุกรรมพืช (สทอ./สทพ./สทพ.) งบประมาณ 240,000 บาท
  - ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพืชพื้นถิ่น (สทพ.) งบประมาณ 550,000 บาท
  - การปลูกรักษาพันธุกรรมพืช (สทอ./สทพ./สทพ.) งบประมาณ 720,000 บาท
  - จัดนิทรรศการ และเผยแพร่การค้าเป็นงาน (สทอ.) งบประมาณ 1,100,000 บาท
  - สนับสนุนทางวิชาการงานพัฒนาชุมชนตามแนวพระราชดำริ (สทอ.) งบประมาณ 480,000 บาท
  - กิจกรรม 9:10 ปฏิบัติบูชาเพื่อพัฒนาชุมชน
  - เยี่ยมแพร่ผลสำเร็จการดำเนินงานพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ (สทอ.) งบประมาณ 500,000 บาท
- ส่วนภูมิภาค**
- กิจกรรมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
  - การขยายผลการจัดตั้งแปลงอนุรักษ์พันธุกรรมพืช (สทพ.) งบประมาณ 2,280,000 บาท
  - กิจกรรม 9:10 ปฏิบัติบูชาเพื่อพัฒนาชุมชน
  - ขยายผลการดำเนินงานการริเริ่มนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ และสนับสนุนกิจกรรมศูนย์เรียนรู้การน้อมนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ (สทพ./สทอ.) งบประมาณ 5,400,000 บาท

- ส่วนกลาง**
- กิจกรรม เสริมศักยภาพการขับเคลื่อน การออมและการพัฒนาทักษะทางการเงิน (Financial Literacy)
  - ประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมศักยภาพการขับเคลื่อนการออมและการพัฒนาทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) (ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน) งบประมาณ 1,104,500 บาท
- ส่วนภูมิภาค**
- กิจกรรม เสริมศักยภาพการออมและการพัฒนาทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) ระดับจังหวัด (จังหวัด) งบประมาณ 1,482,000 บาท
  - ส่งเสริมการออมและการพัฒนาทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) (อ่าเนอ) งบประมาณ 31,500,000 บาท

- ส่วนกลาง**
- กิจกรรม พัฒนาศักยภาพงานทุนชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก
  - ประชุมเชิงปฏิบัติการงานทุนชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและการเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนในชุมชน (สทอ.) งบประมาณ 1,720,300 บาท
  - ส่งเสริมเชิงวิชาการในการขับเคลื่อนกิจกรรมเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (สทอ.) งบประมาณ 140,000 บาท
  - ส่งเสริมเชิงวิชาการในการขับเคลื่อนกิจกรรมเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (สทอ.) งบประมาณ 140,000 บาท
  - มกราคมการออม 51 ปี ทุนชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก (สทอ.) งบประมาณ 475,000 บาท
  - พัฒนาศักยภาพการออมบรมโรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (สทอ.) งบประมาณ 637,000 บาท
  - เพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนขับเคลื่อนโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กย.คจ.) คามทลกรรรมภิบาล (สทอ.) งบประมาณ 2,579,400 บาท
  - เวทีพัฒนาแนวทางทางการค้าเป็นงานโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กย.คจ.) (สทอ.) งบประมาณ 1,061,500 บาท
  - สนับสนุนการบริหารจัดการโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กย.คจ.) คามทลกรรรมภิบาล (สทอ.) งบประมาณ 160,000 บาท
- ส่วนภูมิภาค**
- กิจกรรม พัฒนาศักยภาพงานทุนชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก
  - เพิ่มศักยภาพคณะกรรมการงานทุนชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและการเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนในชุมชน (จังหวัด) งบประมาณ 1,508,700 บาท
  - พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนขับเคลื่อนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (อ่าเนอ) งบประมาณ 27,042,400 บาท
  - ประชุมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมกิจกรรมเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (จังหวัด) งบประมาณ 3,138,800 บาท
  - เสริมศักยภาพเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อผลิตในการส่งเสริมกิจกรรมเครือข่าย (อ่าเนอ) งบประมาณ 5,867,200 บาท
  - มกราคมการออม 51 ปี ทุนชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก (จังหวัด) งบประมาณ 7,600,000 บาท
  - ประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างธรรมาภิบาลโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กย.คจ.) (จังหวัด) งบประมาณ 2,995,400 บาท
  - ประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างธรรมาภิบาลโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กย.คจ.) (อ่าเนอ) งบประมาณ 13,170,000 บาท
  - ประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างธรรมาภิบาลกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (จังหวัด) งบประมาณ 2,977,800 บาท
  - กิจกรรม ส่งเสริมประชาชนเป้าหมายเข้าถึงแหล่งทุน (อ่าเนอ) งบประมาณ 39,000,000 บาท

แก้หนี้ครัวเรือนฯ

งบประมาณรวม **63,488,600 บาท**

- ส่วนกลาง**
- กิจกรรม พัฒนาตลาดโลกการขับเคลื่อนศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
  - ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพกลไกผู้ขับเคลื่อนงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ระดับกรม (สทอ.) งบประมาณ 8,748,700 บาท
  - ส่งเสริมเชิงวิชาการผู้ขับเคลื่อนงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (สทอ.) งบประมาณ 241,300 บาท
- ส่วนภูมิภาค**
- พัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (อ่าเนอ) งบประมาณ 17,437,000 บาท
  - จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนพัฒนาสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ (อ่าเนอ) งบประมาณ 6,581,600 บาท
  - ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สามัคคี แผนดี บริหารหนี้ดี" (อ่าเนอ) งบประมาณ 30,480,000 บาท

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรมการพัฒนารัฐบาลชุมชน กระทรวงมหาดไทย

หลัก

3 ล 4 พ 5 ร 2 ก

3 ล

- ลดการพึ่งพา
- ละความฟุ้งเฟ้อ
- เลิกอบายมุข

4 พ

- พึ่งตนเอง
- พึ่งกันเอง
- พึ่งเครือข่าย
- (สู่ความ) พอเพียงอย่างเพียงพอ

5 ร (ร่วม)

2 ก ➡ สร้างกิจกรรม สู่ กิจการ

อาชีพหลัก

รายได้
มากกว่า 75 %

อาชีพรอง

รายได้
น้อยกว่า 75 %

อาชีพเสริม

รายได้
25 - 50 %

รายได้
เล็กน้อย

น้อยกว่า
25 %

THANK YOU

A yellow speech bubble with rounded corners and a tail pointing towards the bottom right. The words "THANK YOU" are cut out of the bubble in a bold, blue, sans-serif font. The bubble is set against a solid blue background.